VIKIPEEDIA

Lesgi keel

Lesgi keel (lesgi keeles *лезги чIал*) on Kagu-Dagestani rühma kuuluv Kaukaasia keel, mida kõnelevad lesgid.

lesgi keel (лезги чIал)	
Kõneldakse	Venemaal, Aserbaidžaanis
Piirkonnad	Dagestan
Kokku kõnelejaid	600 000 – 800 000
Keelesugulus	nahhi-Dagestani keeled Dagestani keeled Kagu-Dagestani keeled **lesgi keel**
Ametlik staatus	
Ametlik keel	Dagestan
Keelekoodid	
ISO 639-2	lez

See on üks Dagestani ametlikest keeltest. Kõnelejaid on eri hinnangutel 600 000 – 800 000, neist Venemaal 2010. aasta rahvaloenduse andmetel 402 173. Aserbaidžaanis räägib lesgi keelt umbes 200 000 inimest. Väiksed lesgi keele kõnelejate kogukonnad on ka Kasahstanis, Türgis, Kõrgõzstanis ja Türkmenistanis.

Lesgi keeles antakse välja raamatuid ja ajalehti. Dagestanis ilmub nädalaleht Lezgi Gazet ja Aserbaidžaanis kuuleht Samur. 2012. aastal ilmus Venemaal lesgi keeles 8 nimetust raamatuid ja brošüüre kogutiraažiga 9500 eksemplari.[1]

Sisukord

Tähestik

1938. aastast kasutatakse lesgi keele kirjutamiseks kirillitsal põhinevat kirjasüsteemi.

А а	Б б	В в	Г г	Гъ гъ	Гь гь	Д д	Е е
Ё ё	Ж ж	З з	И и	Й й	К к	Къ къ	Кь кь
КI кI	Л л	М м	Н н	О о	П п	ПI пI	Р р
С с	Т т	ТI тI	У у	Уь уь	Ф ф	Х х	Хъ хъ
Хь хь	Ц ц	ЦI цI	Ч ч	ЧI чI	Ш ш	Щ щ	Ъ ъ
Ы ы	Ь ь	Э э	Ю ю	Я я			

Kollasel taustal tähemärke kasutatakse vaid võõrsõnade kirjutamiseks.

Fonoloogia

Lesgi keeles on 6 vokaalfoneemi ja 54 konsonantfoneemi.

Morfoloogia

Lesgi keeles on 4 grammatilist käänet ja 14 kohakäänet. Erinevalt teistest nahhi-dagestani rühma keeltest ei jagune lesgi nimisõnad klassidesse.

Nimisõna käänamine:

буба *buba* 'isa'

Kääne	Ainsus	Mitmus
Absolutiiv	буба *buba*	бубаяр *bubajar*
Ergatiiv	бубади *bubadi*	бубайри *bubajri*
Genitiiv	бубадин *bubadin*	бубайрин *bubajrin*
Datiiv	бубадиз *bubadiz*	бубайриз *bubajriz*
Adessiiv	бубадив *bubadiv*	бубайрив *bubajriv*
Adelatiiv	бубадивай *bubadivaj*	бубайривай *bubajrivaj*
Addirektiiv	бубадивди *bubadivdi*	бубайривди *bubajrivdi*
Postessiiv	бубадихъ *bubadiq*^{h}	бубайрихъ *bubajriq*^{h}
Postelatiiv	бубадихъай *bubadiq*^{h}*aj*	бубайрихъай *bubajriq*^{h}*aj*
Postdirektiiv	бубадихъди *bubadiq*^{h}*di*	буабайрихъди *buabajriq*^{h}*di*
Subessiiv	бубадик *bubadik*^{h}	бубайрик *bubajrik*^{h}
Subelatiiv	бубадикай *bubadik*^{h}*aj*	бубайрикай *bubajrik*^{h}*aj*
Subdirektiiv	бубадикди *bubadik*^{h}*di*	бубайрикди *bubajrik*^{h}*di*
Inessiiv	бубада *bubada*	бубайра *bubajra*
Inelatiiv	бубадай *bubadaj*	бубайрай *bubajraj*
Superessiiv	бубадал *bubadal*	бубайрал *bubajral*
Superelatiiv	бубадалай *bubadalaj*	бубайралай *bubajralaj*
Superdirektiiv	бубадалди *bubadaldi*	бубайралди *bubajraldi*

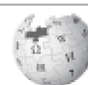
Tegusõna ei muutu isikus ja arvus.

Viited

1. http://www.bookchamber.ru/content/stat/stat_2012.html

Välislingid

- Ethnologue, Languages of the World: Lezgian (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=lez) (inglise keeles)
- Dagestani vabariiklik ajaleht "Лезги газет" (http://lezgi.etnosmi.ru/one_vipusk.php) (lesgi keeles)

Lesgikeelne Vikipeedia

Vikisõnastiku kategooria: **Lesgi keel**